

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2013 M. BALANDŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 280 „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS ĮSTATYMĄ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS DOKUMENTŲ RENGIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (toliau – Projektas Nr.1), VYRIAUSYBĖS 2013 M. BALANDŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 281 „DĖL TEISĘ ATKURTI LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĘ PATVIRTINANČIO PAŽYMĖJIMO IR LIETUVIŲ KILMĘ PATVIRTINANČIO PAŽYMĖJIMO IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (toliau – Projektas Nr.2) IR VYRIAUSYBĖS 2006 M. KOVO 29 D. NUTARIMO NR. 312 „DĖL PRIESAIKOS LIETUVOS RESPUBLIKAI TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (toliau – Projektas Nr.3) PROJEKTŲ (toliau kartu - Projektai)
(TAP-19-957, TAP-19-958, TAP-19-959; TAIS Nr. 19-6289(2), 19-6291(2), 19-6293(2))**

2019-06-14 Nr.

Vilnius

Projektų rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

Projektų tikslas. Įgyvendinti įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1864 (toliau – Įstatymas) nuostatas, pagal kurias migracijos valdymo funkcijos perduodamos iš apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų migracijos padalinių Migracijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau - MD).

Dabartinė situacija. Kadangi *Įstatymas įsigalioja 2019 m. liepos 1 d.*, iki Įstatymo įsigaliojimo turi būti patikslinti teisės aktai, reglamentuojantys aukščiau minėtųjų institucijų funkcijas.

Projektų esmė: Projektu Nr.1 MD paskiriamas Vyriausybės įgaliota institucija pagal Pilietybės įstatymą (kaip minėta, anksčiau dalis funkcijų šioje srityje priklausė apskričių vyriausiesiems policijos komisariatams). Atitinkamai tikslinami ir Projektai Nr. 2 ir 3.

Projekte Nr.1 taip pat siūloma atsisakyti galimybės prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, atsisakymo, grąžinimo, suteikimo natūralizacijos ar supaprastinta tvarka, prašymus dėl vaikų pilietybės, taip pat pranešimus paduoti registruotu paštu ir per pasiuntinį, kadangi praktikoje susiduriama su problema, kai registruotu paštu ar per pasiuntinį yra pateikiami netinkamai įforminti dokumentai, o asmenį informavus apie trūkumus jis labai ilgą laiką (iki metų ar net ilgiau) jų neištaiso, arba kyla problemų dėl valstybės rinkliavos apmokėjimo (identifikavimo, už kokį asmenį buvo sumokėta rinkliava, dėl ko MD tenka kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją prašant patikslinti duomenis).

Projekte Nr. 1 taip pat yra patikslinta tvarka, pagal kurią asmenys yra supažindinami su vidaus reikalų ministro ar MD priimtu sprendimu dėl Lietuvos Respublikos pilietybės.

Projektuose siūloma nustatyti, kad, užsieniečio prašymas dėl Lietuvos pilietybės, priesaikos Lietuvos Respublikai, teisę atkurti pilietybę patvirtinančio pažymėjimo ir lietuvių kilmę patvirtinančio pažymėjimo išdavimo, nepriimamas ir kartu su pateiktais dokumentais grąžinamas juos pateikusiam asmeniui, nurodžius (pažymėjus) grąžinimo priežastį, jeigu jis pateikiamas nesilaikant nustatytų reikalavimų, kartu su prašymu pateikiami ne visi reikiami dokumentai arba pateiktuose dokumentuose yra klaidų požymių, asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas yra negaliojantis ar netinkamas naudoti.

Projektais taip pat siūloma nustatyti, kad teisės aktų nustatyta tvarka legalizuotas ar patvirtintas pažyma (Apostille) turi būti kiekvienas atskiras užsienio valstybių išduotas dokumentas ir kiekvienas atskiras užsienio valstybės notaro patvirtintas dokumentas arba jo kopija. Šiuo pakeitimu siekiama išspręsti praktikoje kylančias problemas, kai keleto skirtingų asmenų, pateikusių prašymus dėl pilietybės, dokumentai yra susegami į vieną dokumentų paketą ir tvirtinami viena pažyma (Apostille).

Atsižvelgiant į tai, kad pagal galiojančio Pilietybės dokumentų rengimo tvarkos aprašo 20 p. prašymų dėl pilietybės nagrinėjimas nutraukiamas, jeigu asmuo per vienus metus nuo prašymo pateikti papildomų dokumentų, patvirtinančių Lietuvos Respublikos pilietybės įstatyme nurodytas aplinkybes, ir (ar) patikslinti duomenis išsiuntimo dienos nepateikia prašomos informacijos ar dokumentų, analogiškais nuostatomis papildytas Projektai Nr. 2 ir 3.

Derinimas. Projektai patikslinti pagal Užsienio reikalų ministerijos pateiktas pastabas ir suderinti su ja darbo tvarka. Prezidento kanceliarija per nustatytus terminus išvados nepateikė.

Pavėluotai yra gautas *Advokatų profesinės bendrijos „In Jure“* raštas. Jame atkreipiamas dėmesys, kad nustačius reikalavimą, kad kiekvienas atskiras užsienio valstybių išduotas dokumentas privalo būti teisės aktų nustatyta tvarka legalizuotas ar patvirtintas pažyma (Apostille), *labai išaugo administracinė ir finansinė našta asmeniui*, kadangi vietoje to, kad būtų apostile tvirtinamas dokumentų paketas *turės būti patvirtintas kiekvienas atskiras dokumentas* (kuriose šalyse vienos apostilės kaina siekia 100 eur). Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad pradėtos pagal galiojančius reikalavimus procedūros gali būti nesusipėtos užbaigti iki įsigaliojant naujai tvarkai, yra siūloma nustatyti atskirų normų vėlesnį (2019 m. rugsėjo 1 d.) įsigaliojimo terminą (kas prieštarautų Įstatymui atsižvelgiant į jo įsigaliojimo datą 2019 m. liepos 1 d.).

Atitikimas Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

Dalykinio vertinimo išvada. Įvertinę projektą ir iš esmės pritardami projektu siūlomoms naujovėms teikiame šias pastabas ir pasiūlymus siūlomo reguliavimo turiniui:

1. Siūlytina Projektuose numatyti nuostatas, reglamentuojančias procedūrų, pradėtų pagal anksčiau galiojusį teisinį reglamentavimą, užbaigimą;

2. Atkreiptinas dėmesys į aukščiau minėtas Advokatų profesinės bendrijos „In Jure“ pastabas dėl išaugančios administracinės naštos besikreipiantiems asmenims dėl kiekvieno atskiro dokumento tvirtinimo apostile;

3. Administracinę naštą asmenims taip pat padidins ir atsisakymas galimybės pilietybės atkūrimo, atsisakymo, grąžinimo, suteikimo natūralizacijos būdu ir kt. prašymus paduoti registruotu paštu ir per pasiuntinį (t.y. leidžiant juos paduoti tik asmeniškai). Manytina, kad tuo atveju, jei siekiama spręsti įvardintą problemą (asmenys pateikę dokumentus ilgai neištaiso jų trūkumų), tą galima padaryti nesukeliant visiems asmenims nepagrįstos administracinės naštos, o tiesiog įtvirtinant įprastinę teisiniame reguliavime teisę institucijai ir/ar pareigūnui nustatyti protingą terminą per kurį tie trūkumai turėtų būti pašalinti;

4. Atsižvelgiant į tai, kad projektais reglamentuojami klausimai susiję su asmens duomenimis, projektai turėjo būti derinti su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija (ypač atsižvelgiant į neseniai pasikeitusį duomenų apsaugos teisinį reguliavimą).

Taip pat siūlome patikslinti projektus pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas. Projektus siūlome svarstyti **Tarpinstituciniame pasitarime**.

Patarėjas

Audrius Kasinskas

Audrius Kasinskas, tel. +370 706 63733, el. p. audrius.kasinskas@lr.lt